

Endelave Hav- og Dambrug - Nej Tak Endelave Natur og Miljø

Årsmøde 17. april 2025 kl. 11:10 - 13:30

Dagsorden

1. Valg af dirigent

2. Bestyrelsens beretning

- Status for havbrugsudflytning
- Info fra As Vig havbrugsforening
- Status Norsminde klapning
- "Trawlforbud" i Horsens fjord etc.

Pause

- Naturpark Svanegrund
- Ulovlig kystsikring/kaninvolde
- Bioscape – hvad sker der?
- Dark Sky
- Biodiversitetsrådet og Endelave

3. Godkendelse regnskab

4. Kontingent

5. Behandling af bestyrelsens forslag

6. Behandling af indkomne forslag

7. Valg af revisor

8. Eventuelt

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning

Status: udflytning af havbrug til As Vig

- **Ansøgninger i 2024**
- 24. april 2024: **Snaptun Fisk Eksport** ansøger MST om udflytning af Borre 1-2 til As Vig Havbrug
- 19. jan 2024: **Pedersen Line II** ansøger MST om udflytning af Hjarnø Havbrug til Hundshage Havbrug
- **Endelaveplacering** synes pt. ude af billedet

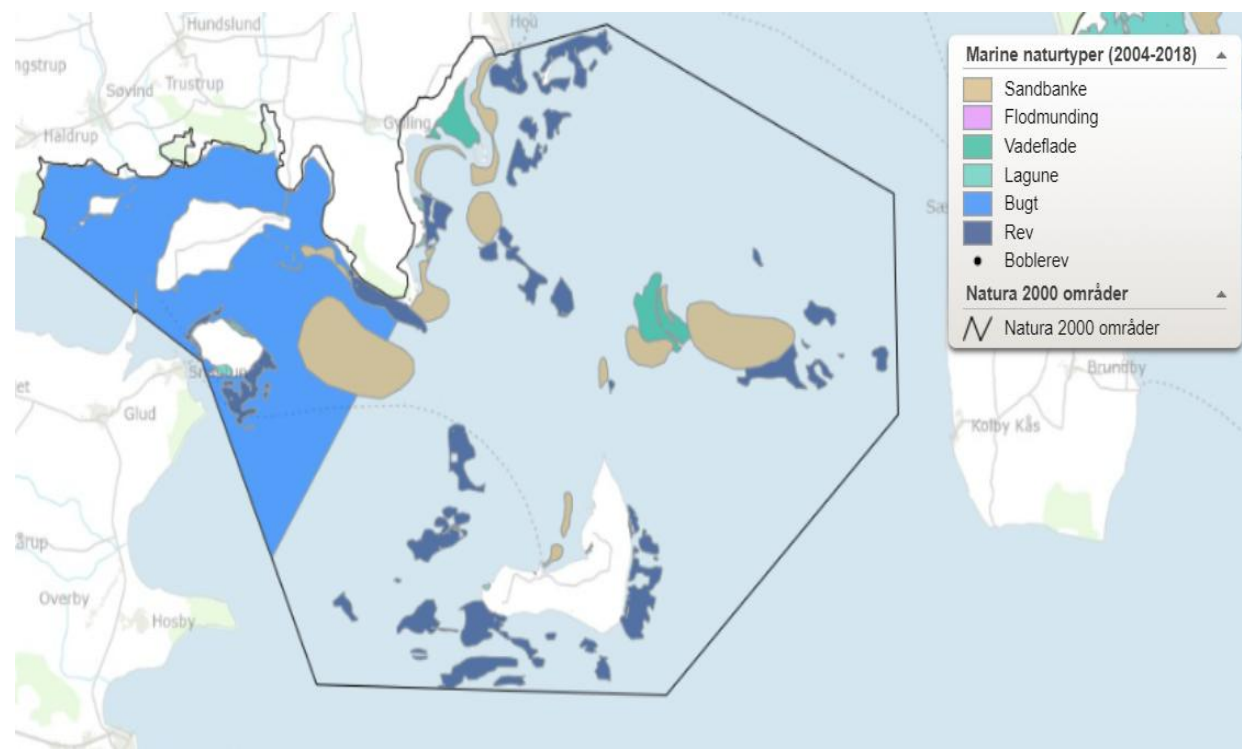
Sept. 2024: Myndighedshøring af evt. udflytning

Hedensted Kommune (vendt 180 grader)

- Vandområdet ringe økologisk tilstand, næringsstoffer
- Bekymret for kystmiljø, turister, badevand
- Ønsker ikke flere havbrug i As Vig.

Horsens kommune

- Enig i krav om VVM
- Kommunen burde være hørt som særskilt part

MST afgørelse: fuld VVM/miljøkonsekvensvurdering

Snaptun Fisk 25-11-24: fuld VVM

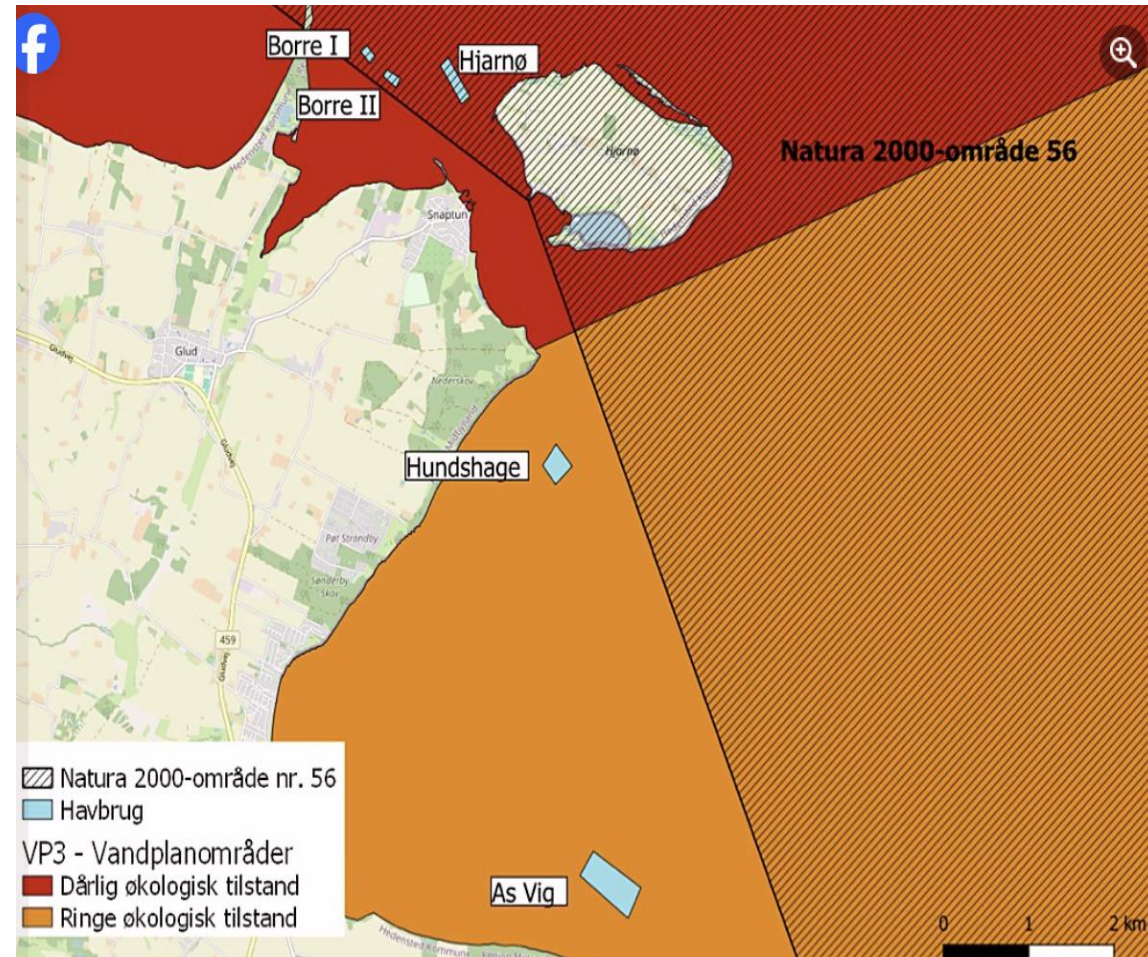
<https://mst.dk/media/qqycf1zz/20241125-snaptun-afgoerelse-om-fuld-miljoekonsekvensvurdering.pdf>

Pedersen Line II 30-1-25: fuld VVM

<https://mst.dk/media/t5fpjgd3/afgoerelse-om-fuld-miljoevurdering.pdf>

DERFOR FULD VVM/MILJØVURDERING:

- Kan påvirke miljøet væsentligt
- Skal udelukkes, at Natura 2000 påvirkes
- Hidtidige rapporter gir ikke fuldt billede, fx. påvirkning af fugle/pattedyr
- Placering må ikke stride mod Havplanen
- Må ikke påbegynde projekter før VVM + høring
- Afgørelsen bortfalder, hvis ikke udnyttet inden 3 år. **Dvs. firmaerne har endnu 3 år...**

Hvad sir og gør EHDNT – og hvornår?

- Vi er tilfredse med MSTs afgørelse om fuld VVM-pligt inkl. ny habitatkonsekvensvurdering til de 2 firmaer.
- Vi afventer VVM og Miljøgodkendelse til udflytning. Der går så **2-4 år...**
- Vi påklager Miljøgodkendelserne når de kommer. Vi siger nej til nye placeringstilladelser og godkendelser. Der går så endnu **1-2 år...**

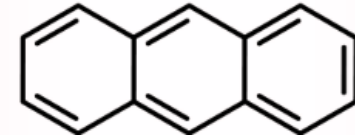

Foreningen for et godt hav-/strandmiljø i As Vig og omegn

Status - Klage over Norsminde Havns klapningstilladelse

Anthracene

- **Aug. 2022:** Miljøstyrelsen tillader klapning af 2500 m³ havneslam nord for N56.
- **Sept. 2022:** EHDNT klager: Næringssalte, udokumenteret vurdering, automat-tilladelse
- **Okt.24:** Klagenævn: MST skal redegøre for kumulative effekter + overskredet antracenværdi i sediment (fra stenkulstjære)
- **Nov. 24:** lang redegørelse fra MST, der understøtter deres tilladelse

<https://mst.dk/media/ufpog1or/antracene-120-12-7.pdf>

Antracene er en PAH, der er på listen over særligt problematiske stoffer pga. persistens, bioakkumulerende og toksicitet.

Regeringens "trawlforbud" i indre farvande

<https://fvm.dk/Media/638741743556970273/3.%20feb.%20Fiskeriforhandlingerne%20-%20initiativer-2.pdf>

- Regeringens udspil til fiskeripolitik feb. 25 siger:
Trawlforbud i indre danske farvande
- Men nu tillades bundslæbende redskaber i
4 områder, bl.a. vores N2000 (fx muslingeskrab)
- Hænger sammen med Havplanen 2024

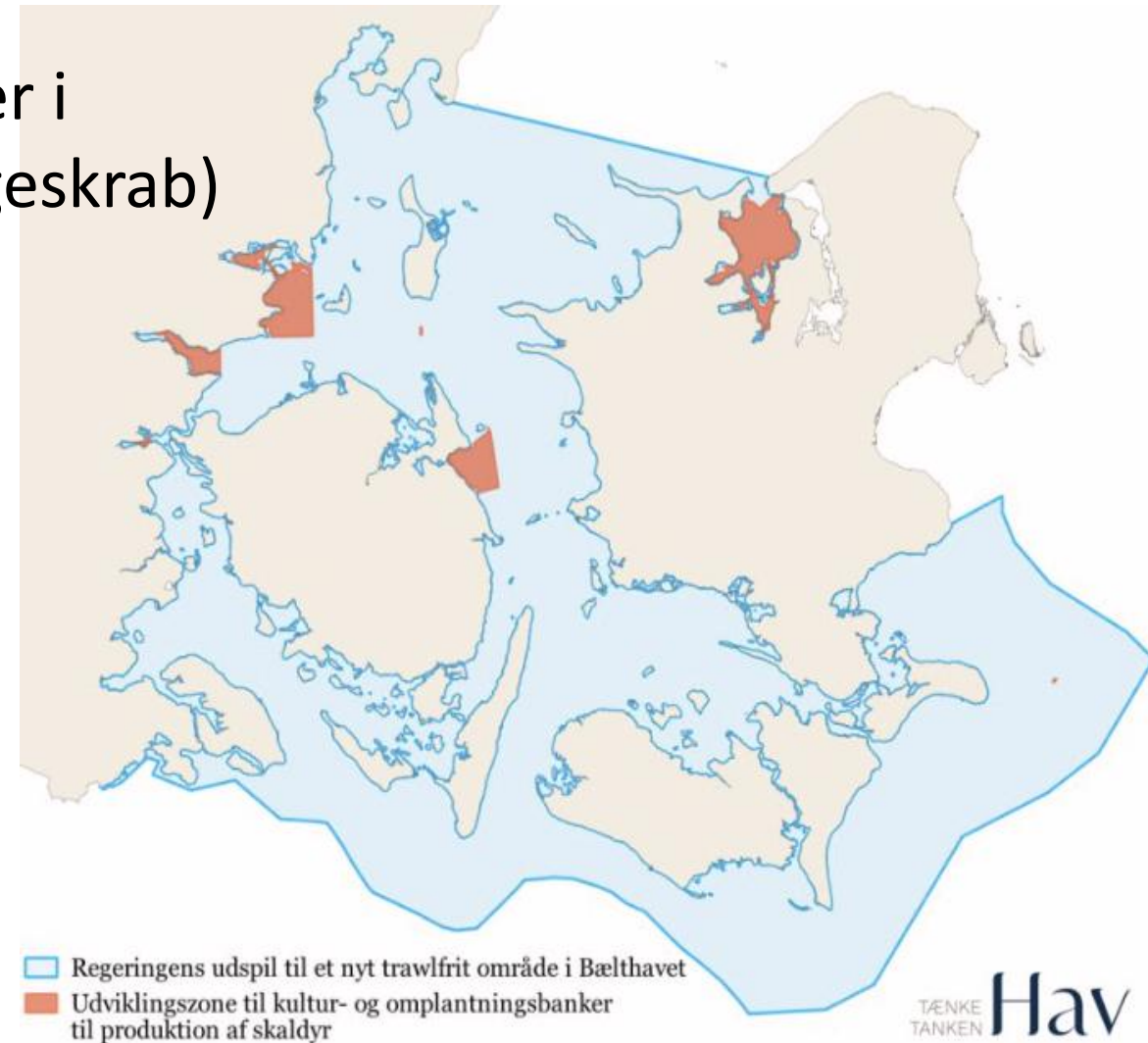
Ah – Havbrug

Ak – Kultur- og omplantningsbanker til produktion af skaldyr

Ao – Opdræt af skaldyr i vandsøjlen

G – Generel anvendelseszone

S – Sejladskorridor

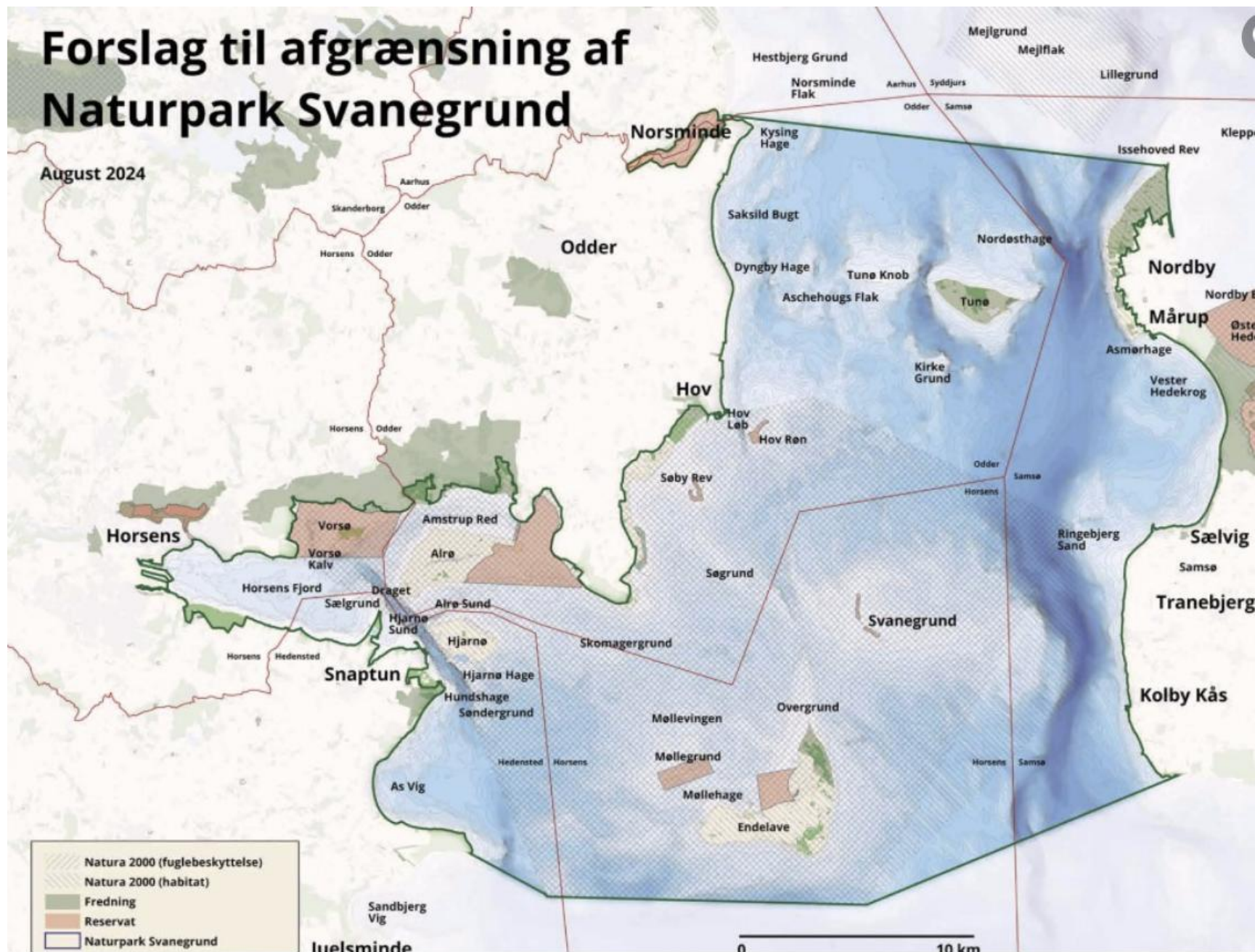
Pause

Naturpark Svanegrund

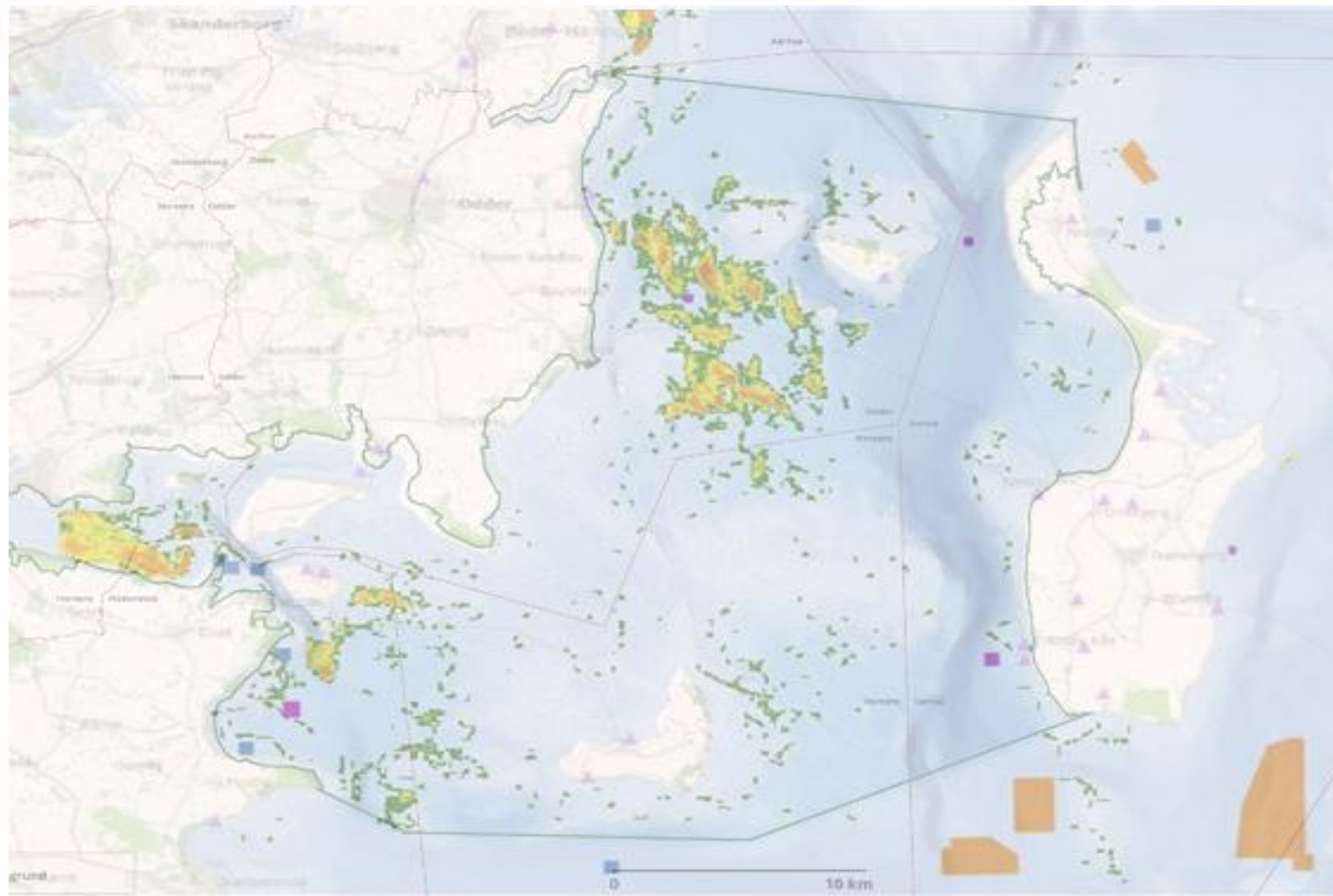
Naturparker er et
Friluftsrådskoncept om
beskyttelse, benyttelse
og formidling

<https://naturpark.svanegrund.dk/>

§2 Foreningens formål

“Naturpark Svanegrund’s Venner’s” overordnede formål er at *beskytte natur og miljø* samt at fremme naturgenopretning, formidling, Det Blå Friluftsliv i havmiljøet og kystkulturen i det Østjyske Øhav og Horsens Fjord

Godkendt som Pilotpark 2024 – en flerårig proces

10 godkendelses-kriterier:

1. Min. 50 % beskyttet natur (N2000)
2. Geografisk afgrænsning
3. Administrativ medarbejder
4. Naturparkråd
5. Penge til naturparkplan (**Horsens ca.350 t.kr**)
6. I kommuneplan (**Horsens m.fl.**)
7. Forankres lokalt/borgerinddragelse
8. Formidling
9. Naturvejleder (**1/2 Horsens**)
10. Politisk vedtaget plan (**Horsens**)

Naturpark Svanegrund

– Endelave Beboerforening er involveret

- 4 kommuner (Odder, Hedensted, Samsø, Horsens (senere))
- Endelave repræsenteret i bestyrelsen og fagudvalg
- Naturparkforslag pt.: HavHus, grejbank, snorkelstier, fiskebørnehaver, stenrev, webcams på Møllegrund.
- Dataindsamling til AU, webcams
- Gavne forskning, miljø/natur, formidling
- Endelave får god indflydelse
- Medlem 100 kr <https://naturpark.svanegrund.dk>

Afgrænsning af Naturpark Svanegrund

December 2023

(1) Naturgenopretning.

- 1. Stenrev
- 2. Biogene rev.
- 3. Ålegræs og havhaver.
- 4. Naturgenopretning på land.

Ansøgningsskitse

Ulovlig kystsikring – øens nordvestkyst

- Marts 2025: Ulovligt fjernede istidssten ved kystklint samt ulovlig kystsikring
- Vi har anmeldt det til kommunen

Oprindelig strand med talrige istidssten spredt under kystklinten

6-7 nyetablerede høfder med brug af strandstenene

Bioscape projektet – hvad sker der?

- Tinglyst jordfordeling slut
- Rådighedsindskrænkning mod erstatning
- Kvælstof/pesticidforbud
- Øvre/Lynger/Flasken et natur-sammenhængende område
- Kommunen driver jorden
- Skal forvaltes fremover som vild natur

Nye BioScape vandhuller

- Kortlægning af springfrø og strandtudse 2024: De er næsten væk

<https://cdn.forening.sportsfiskeren.dk/media/wbkphjbq/20240812-paddekortlaegning-amphicosult-endelave.pdf>

- Deres levesteder er væk (vandhuller)
- 5 nye vandhuller graves primo maj

Bioscape Ny Natur på 2 tidl. marker

Århus Universitet er med som projektpartner

- Markerne pløjes og harves i april
- Tilsås med snittet Øvrehø fra 2024
- De vilde Øvre-frøplanter spirer
- Ingen gødning/sprøjtning
- Overdrevsnatur

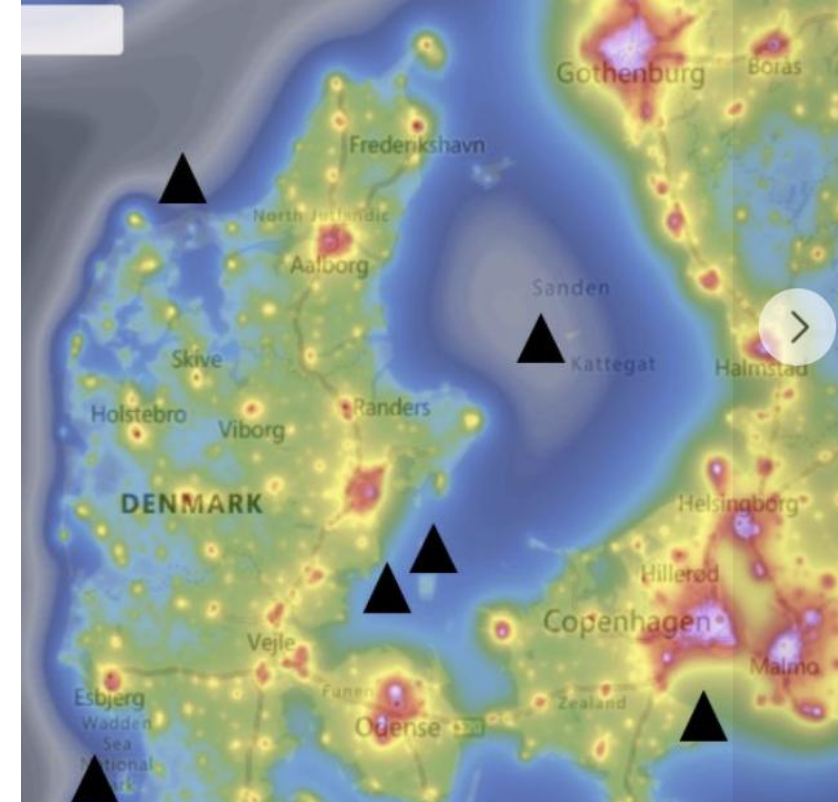
Dark Sky Endelave

- **Beboerforeningen** vil **Dark Sky certificere øen**
- 60% af Europæere kan ikke se nattehimlen
- For plante- og dyrelivets skyld
- For fremme af mørketurisme, stjernevig,
- Vinterhalvår: Kro, B&B, købmand, færge
- I tråd med SFU turismeplanen
 - Mørket skal måles og godkendes
 - Identificere overflødigt lys
 - hjælp fra AU

3 danske certificeringer, 2 er undervejs:

- Møn, Mandø, Bulbjerg -Anholt og Samsø
- Facebookside: Dark Sky Endelave

<https://www.facebook.com/groups/1103641697851074>

Dark Sky måling

Darksky 1/4 2025

Buldermørkt udenfor byen
>21,5 mpsas

Forklaring

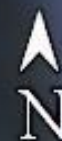
- Endelave Færgefart
- Endelave Ø-lejr
- Ranes Borg
- Øverste Ende

MPSAS

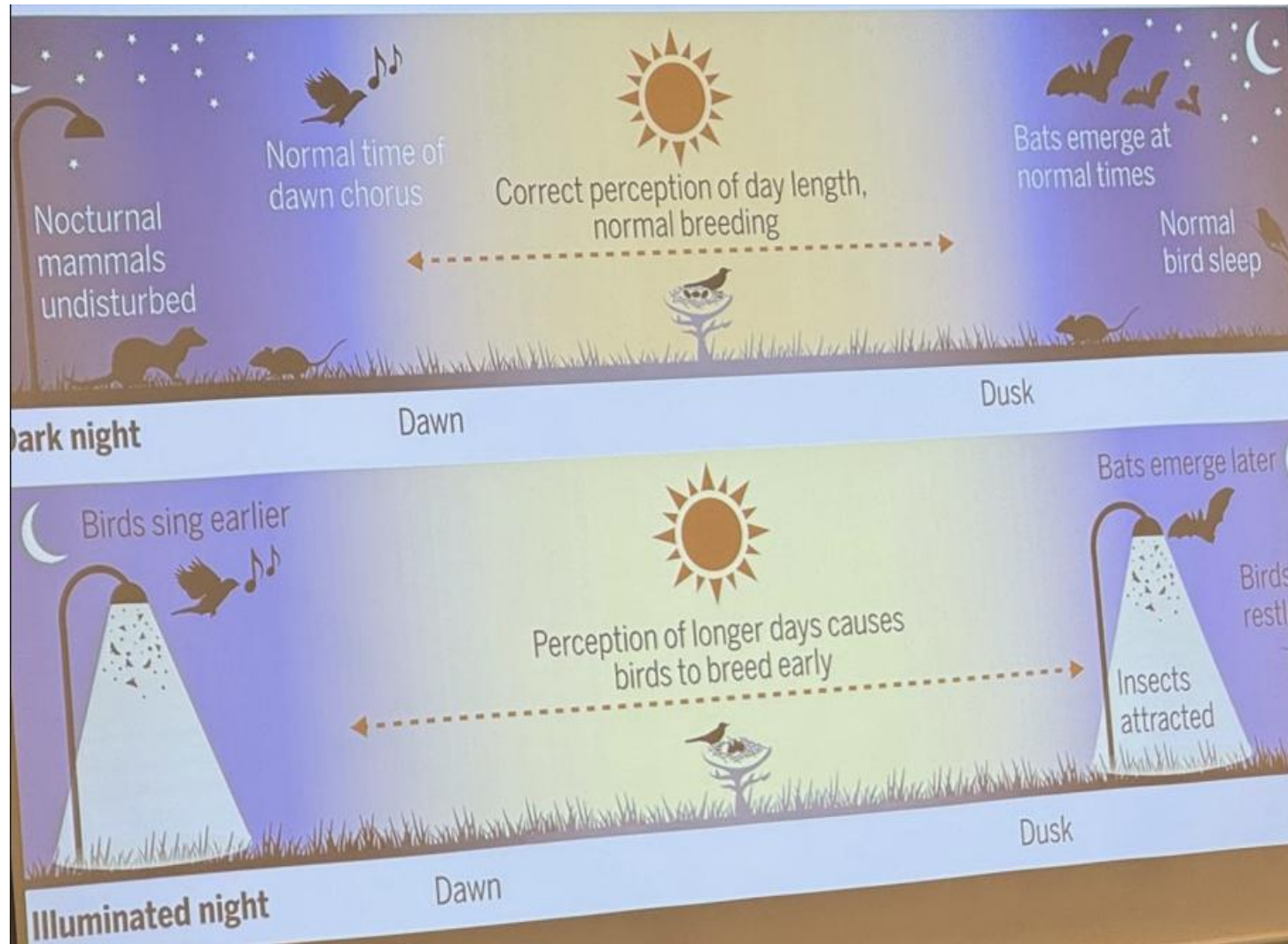
Google Earth
New Atlas

Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO

2 km

Dark Sky Endelave

Hvordan bliver min udendørs belysning 'Dark Sky' venlig?

- 1 Der bør kun være lys, hvor der er brug for det.
- 2 Lyset bør kun være tændt, når der er brug for det. Brug derfor evt. timers, tænd- og sluk-ure, sensorer eller lignende.
- 3 Brug den **rette mængde lys**. Dvs. at intensiteten af lys bør minimeres til det højst nødvendige.
- 4 Anvend lyskilder med en farvetemperatur (CCT) på **2000 til 3000 K**.
- 5 Lyset bør være **fuldt afskærmet** og pege **direkte mod jorden**.

Dårlig
belysning

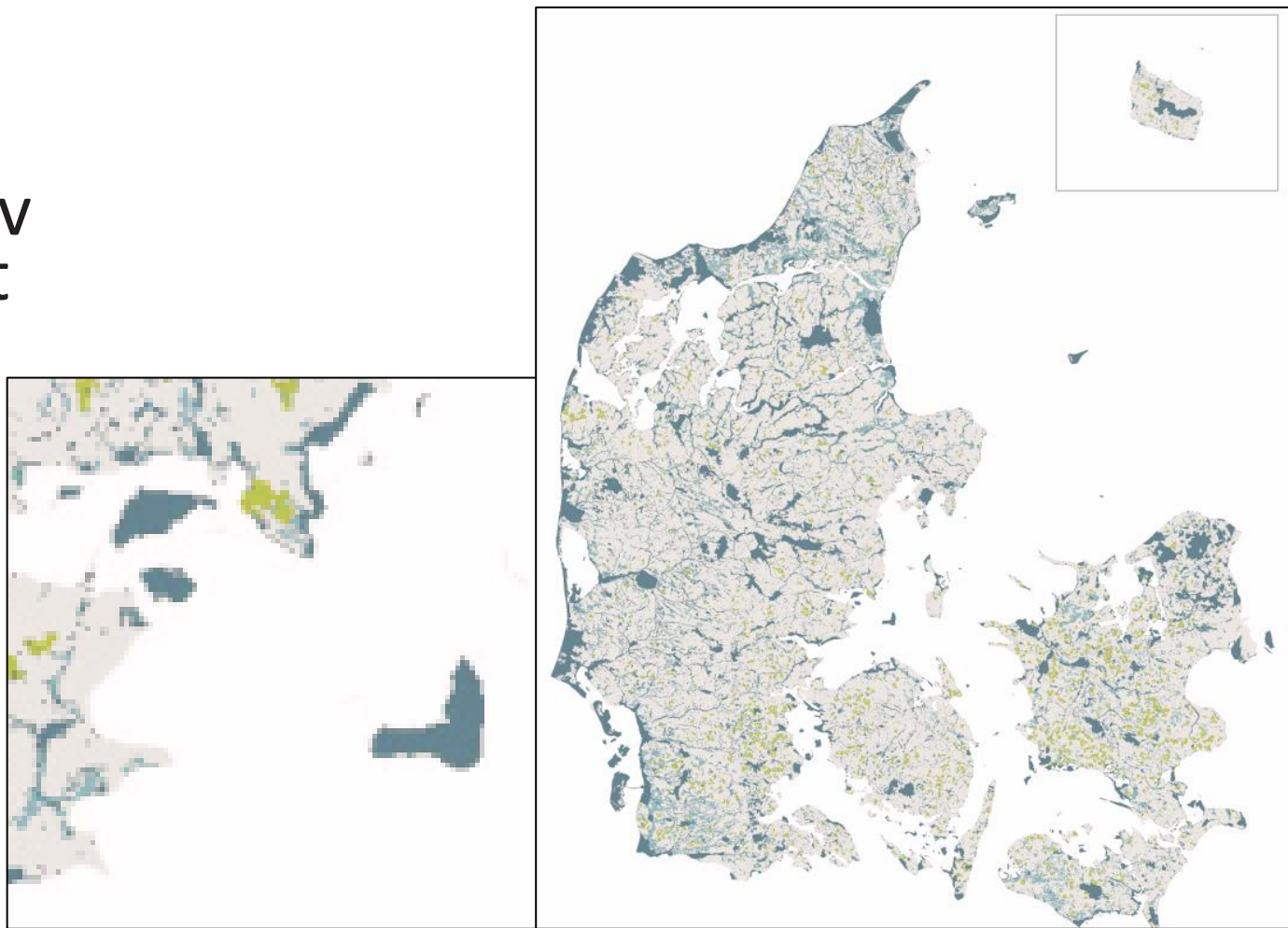
God
belysning

Biodiversitetsrådet og Endelave

- Ekspertråd/forskere, der rådgiver regering og folketing
- anbefaler, hvordan FN/EU krav om 30/10% beskyttet/ strengt beskyttet natur opfyldes

Rådet inkluderer hele øen pga.

- biodiversitet,
- N2000 beskyttelsen
- store, sammenhængende arealer
- potentiale i tilføjelse af omliggende arealer

Arealer, der potentielt kan bidrage til et fremtidigt nationalt arealbeskyttelsesmål på 30 %

3. Regnskab

Endelave Hav- og Dambrug Nej Tak

	2024	2023
Indtægter:		
Salg kaninohæfter	2250,00	250,00
Renteindtægter	20,86	4,38
Indtægter i alt	2270,86	254,38
Udgifter:		
ONE.COM SWEDEN AB(web-navn)	109,00	0,00
Udgifter i alt	109,00	0,00
Resultat	2161,86	254,38
Aktiver		
Bankindestående	9109,18	6947,32
Aktiver i alt	9109,18	6947,32
Passiver:		
Ovf. fra sidste år	6947,32	6692,94
Resultat	2161,86	254,38
Passiver i alt	9109,18	6947,32

Bankudtoget er afstemt til regnskabet

Birthe Richter, Endelave februar 2025

4. Kontingent

Foreslås fastholdt til 0 kr.

5+6 Behandling af bestyrelsens og indkomne forslag

- Ingen bestyrelsesforslag og ingen indkomne forslag

7. Valg af revisor

8. Eventuelt

Tak for i dag

Frokost på kroen til de, som har bestilt

